

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK 1974

Néptáncverseny

Bár a nemzetközi fesztiválra még egy évet várni kell, a szegedi néptáncverselő közönség most is részt vehetett egy fesztiválhangulatú bemutatón. Az újszegedi szabadtéri színpadon rendezték meg a minősítő verseny gálaestjét szombaton, amelyen a színházban legjobban szerepelt csoportok közül négy — az ÉDOSZ Szeged, a Szolnoki Tisza, az Építők Vadrózsák és a Bartók Béla Táncgyűttes — adott egész estét betöltő műsort.

A szegedi együttes tulajdonképpen a mostani minősítő bemutatót mutatkozott be először a szakemberek előtt. És bár az itthoni közönség többször láthatta már a fiatal táncosokat, számukra a gálaest mégis az első, nagy nyilvánosság előtti fellépést jelentette. Sikerként volt a színházban, a szombati előadáson is. Nagy Albert és Nagy Albertné, a művészeti vezető, rövid idő alatt nemcsak új együttest szerveztek a városban, hanem nagy munkával, pedagógiai hozzáértéssel komoly táncstudás, lelkes táncosokat neveltek. Olyan fiatalokat, akik már most megállják a helyüket bármilyen országos versenyen, hiszen, pontosan és esztétikai értékeket teremtet tudják előadni a néptáncművészet darabjait a színpadon.

Az az együttes, amelynek tagjai az egész „mezőnyből” a legtöbb értéket és szépséget mutatták szakembereknek és laikusoknak: a Bartók táncgyűttes. Színházi versenyprogramjukban — majdnem kétórás összeállításban — a magyar és a közép-európai folklór kincs gyönyörű darabjait művész alázattal és alkotó hitelességgel tolmácsolják. A táncosok anyanyelvi fokon ismerik az eredeti táncok motívum- és stílusvilágát. Semmiféle nehézséget nem jelent tehát számukra, hogy mai színpadon újraalkossák, sajátjukká tegyék ezeket, egyénenként és együtt a néptáncművészet szuverén művelői, mai alkotói-közvetítői legyenek. Tiszta, hiteles, magával ragadó előadásai a művészeti vezető, Timár Sándor koreográfiai és táncpedagógiai munkája nyomán születnek, de a rendkívüli következetességgel és művészi érzékkel vezetett csoportot egyre színvonalasabb munkára inspirálja a zenei vezetők, Halmos Béla és Sebő Ferenc művészete is.

Nyári egyetem

Pedagógiai kutatások az iskolai oktatási rendszer és szerkezet fejlesztésének szolgálatában — ez az összefoglaló címe a TIT XI. Pedagógiai Nyári Egyetemén elhangzó 14 előadásnak. Az ország minden részéből Szegedre érkező pedagógusok egy héti naponta két előadást hallgathatnak meg az MTA Szegedi Biológiai Központjának előadótermében.

Itt tartják ma, kedden délelőtt 9 órakor az idei nyári

XI. Pedagógiai Nyári Egyetem megnyitója az MTA Szegedi Biológiai Központjának előadótermében, délelőtt 9 órakor. Előadások fél 10-től.

Régi művek, új szerzemények kiállítás a Bartók Béla Művelődési Központban, július 30-ig.

Bódy Irén textiltervező képfestő kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, július 30-ig.

Mészáros Dezső szobrászművész szabadtéri szoborkiállítása a Móra-parkban, augusztus 20-ig.

Melocco Miklós szobrászművész kiállítása a Közművelődési Palota kupolájában, augusztus 20-ig.

Három kiállítás

Három kiállítás nyílt vasárnap Szegeden az Ünnepi Hetek művészeti programjának keretében. A Bartók Béla művelődési központban Bódy Irén Munkácsy-díjas textiltervező iparművész képfestő kiállítását nyitotta meg Simoncsics Pálné, a művelődési központ igazgatója. Ugyancsak itt rendezték meg *Régi képek, új szerzemények* címmel a Móra Ferenc Múzeum anyagából válogatott festménybemutatót. A Közművelődési Palota előtti Móra-parkban Mészáros Dezső Munkácsy-díjas szobrászművész szabadtéri szoborkiállítása nyílt meg. A szoborbemutatót dr. Trogmayer Ottó megyei múzeumigazgató nyitotta meg.

Divat napjainkban a képfestő. Kétféle anyagból készült ruhákat kínálnak a kirakatok, újra működésbe lépnek az egykori mesterek műhelyei, igaz művészet születt egy majdnem elfeledett mesterségből. Hogy milyen színvonalas művészet, bizonyítja a hír, hogy a torontói iparművészeti világkiállításán többek között Bódy Irén képfestő eljárással készített faliképe is reprezentálja a magyar iparművészetet, s bizonyítja a művész vasárnap megnyílt szegedi kamaratárlata is. Bódy Irén az egyik legrégebbi textilfestő-eljárást elevenítette fel, teremtett új, modern művészetet. A kék festék és a fehér, fedetlenül hagyott részek, növényhálójára, csipkeszővényére, virágmintájára, tökinde, babos, hullámos, liliosom, tyúklábmintás motívumrendszerre alkotja díszítőelemeit. A motívumok ismétlődő, váltakozó ritmusa, a különböző dúcok egymásmellettsége alkotja a kompozíciókat, az alkotások belső rendjét. Az indigókék és közepkék vásznakból elsősorban funkcionális textileket készített Bódy Irén. Fügönyöket, terítőket, párnákat, ruhákat. Mellettük néhány gyönyörű, dekoratív faliképet állított ki. Ezek az alkotásokon figyelhetők meg leginkább művészetének lényege: az egykori hagyományok ápolása és az újat teremtés szándéka. Egy anyagban, maga tervezte dúcok egymás mellé helyezésével a különböző motívumok adják a faliképek dekoratív rajzosságát; János vitéz, mézeskalácsszív Nap alatt lovagló huszáralakját, a magyar népi jelképes pámadarának csodálatos formáit, kéken-fehéren. Egyszerre valósul meg mesterségbeli tudás, tervezői fantázia, mechanikai ismeretek, szellemi tevékenység és cselekvő művészet képfestő-eljárással készített textilképein.

Akik a hagyományos, ábrázoló jellegű képzőművészetet kedvelik, azoknak ritka

csemeget, izgalmas bűvárkodást jelenthet a Móra Ferenc Múzeum anyagából válogatott *Régi képek, új szerzemények* kiállítás. Szép hagyomány már, hogy nyaranta, az idegenforgalom csúcsidejében a múlt értékeinek bemutatásával, elsősorban a régi szegedi festészet reprezentáns alkotásainak kiállításával felmutatja a város azokat a gyökereket, azokat a forrásokat, ahonnan mai képzőművészeti kultúránk ered és táplálkozik. A mostani kiállítás is elsősorban egykori szegedi mesterek műveivel találkozhatunk az érdeklődők. *Károlyi Lajos, Nyilasy Sándor, Szőri József, Dinnyés Ferenc és Erdélyi Mihály* alkotásai jelentik a tárlat gerincét. Mellettük többek között *Thorma János, Mednyánszky László és Székely Bertalan* festményei jelentik a legérdekesebb színpontokat.

Amikor beléptem a Móra-parkba, szembetaláltam magam egy görög kórus fehérbe öltözött tagjaival. A szökőkút vízfüggönye mögött, a haragoszöld lombok alatt úgy állnak Mészáros Dezső vakító fehér köből faragott, kopjafához hasonló, stilizált emberjelei, olyan időtlen nyugalommal és szigorral, mint a görög drámákban a kórus tagjai. Mészáros Dezső szegedi születésű szobrászművész nagy utat tett meg az első (az alsóvárosi szülőház udvarán agyagból gyúrt) aszszonyfejtől a most látható kőszobrokig. (A több mázrás kőszobrokat Visegrádról Fleisz Sándor, Tóth Gyula és Jani József hozták, társadalmi munkában.) Nagy utat, a művészessé válás útján. Szinte szemünk láttára birkózik, viaskodik a kemény, nehezen munkálható kővel azért, hogy kibányássa és felmutassa a tömbökben rejlő egyszerű, tiszta formákat. Hogy megkeresse a kő emberségét, lelkét. Mert ezek a feszes és súlyos kőoszlopok emberek, emberpárok. Hasonlóak a százados fatörzsekhez. Felülükön a vésőnyomok az alkotó erejének, izommunkájának, verejtékének megannyi árulkodó jele. Néhány szobrán még jól felfedezhetők az emberi figura részletei, legfőbb alkotáson azonban pusztán egy-két jelzés utal csupán az alkotó szándékára. Mégis olyan légiesek, karcsúak, szinte hajladoznak, egymáshoz simulnak ezek a kőfigurák, ezek a totemoszlopok, ezek a kőbe faragott emberek. Mészáros kőtorzói a nézetek sokféleségét kínálják. A sudár fehér kőszobrok, a felkiáltójel-formák, a finom ívelések igazi otthonukra találtak a parkban, a lombok sátra alatt, a szökőkút permetező vizében az árnyékos pázsiton.

Tandi Lajos

Ács S. Sándor felvétele

Mészáros Dezső kőszobrai a Móra-parkban

Folyamatosan termel a Beremendi Cementművek

Már folyamatosan termel Baranya megye óriás gyára: a Beremendi Cementművek. Az idén június 18-ig 364 ezer tonna cementet állított elő, s ennek mintegy kétharmadát már csomagolva szállította a vevőkhoz, ugyanis egyre több csomagológép áll üzembe a gyár területén. Az idei terv: 900 ezer tonna cement gyár-

tása. A szakemberek eddig még nem tudták megoldani a porleválasztást, ugyanis a filterek nem működnek tökéletesen, s ezért az értékes villányi és nagyharsányi szőlődombok ma még nem mentesek a cementportól. A gyár vezetői egy NSZK-beli céggel tárgyalnak minden igényt kielégítő füst- és porszűrő beszerzéséről.

Munkaszervezés a könnyűiparban

Huszonkét textilipari vállalatnál vizsgálta a közel-múltban a szakszervezeti elnökség és a Könnyűipari Minisztérium iparpolitikai főosztálya két esztendő munka- és üzemszervezési eredményeit. A többi között a Lakástextil Vállalat, a Soproni Szőnyeggyár, a Pannónia szegedi és a Pamut-textilművek anyalföldi gyára már be is fejezte a megjelölt részfolyamatok mintaszervezését.

A felmérést végző szervek

több javaslatot dolgoztak ki a szervezőmunka hatékonyságának növelésére. Felkérték a Könnyűipari Minisztériumot arra, hogy iparági fórum megteremtésével segítse elő a vállalatok szervezett tapasztalatcseréjét, az üzemi és munkaszervezés, valamint a DH-munkarendszer legjobb módszereinek elterjesztését. Indítványozták azt, hogy a Könnyűipari Főiskolán teremtsék meg a szervezőszak létrehozásának feltételeit.

A méhek óvása és a növényvédelem

A hasznos élőszervezetek, ezen belül a méhek védelméről a 43/1968. (XII. 6.) sz. mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszteri rendelet (Növényvédelmi Kódex) gondoskodik. A növényvédelem során felhasználható különböző rovarölő szerek (inszekticidek, akaricidek), természetesen a pusztító hatással lehetnek a káros rovarok, levétetve és egyéb kártevők mellett a nagy gazdasági hasznat adó méhekre is. A méhek óvása érdekében az említett rendelet kimondja, hogy bármilyen virágzó kultúrát (gyümölcsfákat, szántóföldi és kertgazdasági növényeket) — virágbimbók fésülésétől a virágzásig — meg kell védeni a káros rovaroktól.

A permetezési (porozási) tilalom kiterjed olyan területekre is, ahol a kultúrán nem virágzik ugyan, de a táblán, kertben vagy körülötte (dűlő, mezsgye, erdőszél stb.) tömegesen virágzó gyomok vannak. Ilyenkor, ha egyes kártevők ellen feltétlenül védekezni szükséges, előzetesen gyomtalanítsunk! A kereskedelmi forgalomban kapható növényvédők szerek méhekre veszélyességét mindenkor megállapíthatják a kiskerttulajdonosok, ha figyelmesen elolvassák a megvásárolt készítmény csomagolóburkolatán (tasak, üveg, flakon oldalán levő címkén) található használati utasítást, vagy a hivatalos növényvédőszer-jegyzék vonatkozó részét. (Az engedélyezett növényvédők szerek 1974. c. kiadvány kapható a könyvesboltokban.)

Ha a gazdasági növényt (pl. gyümölcsfákat, lucernát stb.) a virágzás alatt nagy tömegben fellépő, súlyos terméskiesést okozó, vagy jogszabály előírása szerint azonnal kiirtandó károsító vagy az üzem határaitól 500 méteres körzetben elterülő tölgy méhkímélő szerrel (Melipax) kell elvégezni! Amennyiben ilyen készítmény nem megfelelő az illető kártevő ellen, úgy méhekre veszélyes növényvédők szer alkalmazásával, kizárólag permetezés formájában

lehet a védekezést végrehajtani, a növényvédő állomás utasítása szerint. Ilyenkor előzetesen — legkésőbb a permetezés megkezdését megelőző nap 14. órájáig — a termelő köteles a védekezés helyének pontos megjelölését, kezdeti időpontját, és a felhasználásra kerülő növényvédő szer nevét az illetékes városi növényvédelmi főfelügyelőnek vagy a községben a helyi tanács szakigazgatási szervének írásban bejelenteni. A bejelentés alapján a fenti szerkezet védekezés helyétől 5 km-es körzetben levő méhesek tulajdonosait, a vándorméheseket közhírré tétel útján (pl. hangos bemondón), vagy a méhész szakcsoportot írásban haladéktalanul értesítik a méhekre veszélyes növényvédő szer felhasználásáról. Az értesítéssel egyidőben felhívják a méheseket, hogy a méheket veszélyességi körzetben kívül vagy egyéb módon helyezték biztonságba. A veszélyességi körzetbe csak a kezelésben részesített gazdasági növények teljes elvirágzása után szabad a méheket visszahozni. A termelők bejelentési kötelezettsége akkor is fennáll, ha nem virágzó kultúrákat kívánnak méhekre veszélyes szerrel porozni.

A bevezetőben említett MEM-rendelet a méhek védelme érdekében mind a termelőtől, mind a méhésztől kölcsönös egyetértést követel meg. Vándorméhesek csak a terület tulajdonosának (használójának) előzetes hozzájárulásával, és a telepítés helyétől 5 km-es körzetben levő termelőüzemek előzetes értesítése után telepíthetik méheiket. A telepítést a területileg illetékes helyi növényvédelmi szakigazgatási szervnek előzetesen írásban be kell jelenteni.

A mezőgazdasági nagyüzem tulajdonában levő vagy az üzem határaitól 500 méteres körzetben elterülő akácosba méhesek csak az illető üzem (tsz, állami gazdaság) engedélyével telepíthetnek.

Imre Pál

növényvédő szakmérnök, Csongrád megyei Növényvédő Állomás